

(науковий керівник: к.е.н., доцент, доцент кафедри менеджменту,
публічного управління та персоналу ЗУНУ Крисько Ж. Л.)

ФОРМУВАННЯ ЕТИЧНОЇ СИСТЕМИ МЕДИЧНОГО ЗАКЛАДУ

Як відомо, у роботі всього колективу особливого значення набуває налагодження правильних взаємин між медичними працівниками (лікарями, провізорами, молодшими медичними працівниками, медичними сестрами), наступність і злагодженість у роботі всіх ланок медичної служби, від яких залежить своєчасність та якість надання медичної допомоги.

Етична сторона субординації в медицині передбачає не формальну посадову супідрядність, засновану на чисто дисциплінарних вимогах, а взаємини, зумовлені такими морально-етичними підходами старших посадових осіб до молодших і навпаки, як доброзичливість, взаємоповага, тактовність і почуття товариської взаємодопомоги [1]. Дотримання цих простих, усім доступних морально-етичних вимог піднімає весь комплекс взаємовідносин у медичному колективі на більш високий професійний рівень. Висока етика стосунків працівників у всіх ланках відділення (няня – палатна сестра – процедурна сестра – сестра-господиня – старша сестра – ординатори – завідувач відділення) за умови чіткого виконання кожним своїх професійних обов'язків сприятливо впливає на лікувальний процес.

Як свідчить міжнародний досвід, організації, що мають високий етичний потенціал, працюють краще й користуються більшою пошаною й попитом у споживачів, усередині таких організацій створюється клімат взаємної довіри й підтримки між працівниками. Навчання етичним правилам і поведінці є невідкладним і неодмінним завданням лікарського середовища, громадських професійних організацій. Отже, система етичного розвитку працівників має бути створена в кожній медичній організації. При цьому, етичні інструменти варто тримати у фокусі уваги адміністрації і

використовувати їх у реальній практиці. На нашу думку, варто вищеокреслене об'єднати в етичній програмі медичної установи. Це дозволить реалізувати важливі функції управління у сфері розвитку етичності організації та зможе стати дороговказом для етичного розвитку персоналу [2]. Зазначимо, що етична система медичного закладу може складатися з певних елементів (рис. 1).

Рис. 1. Інструменти етичного вдосконалення медичного закладу
Примітка. Побудовано автором на основі [2].

Керівники усіх рівнів медичного закладу повинні бути провідниками етичної поведінки й демонструвати її зразки для всіх працівників. Як інструменти впливу для підвищення потенціалу етичності організації, що обговорюються аналітиками й експертами, можна розглядати етичний кодекс, карти етики (набір етичних правил та рекомендацій, що конкретизує кодекс для кожного окремого працівника), засоби навчання етичної поведінки, створення комітетів з етики, соціальні ревізії, етична експертиза, консультування з етичних питань, коли залучають фахівців із питань етики із зовнішнього середовища.

З метою досягнення етичності поведінки працівників та зменшення випадків неетичності в їхній поведінці вищеокресленими процесами варто управляти. Цей аспект у роботі будь-якого керівника є його обов'язком. Отже, адміністрація забезпечуючи додержання своїми працівниками етичних норм і правил забезпечить стабільний розвиток медичного закладу, його високих досягнень, а

також позитивний моральний клімат в колективі. Створення етичного простору та наявність етичної компетентності як працівників у цілому, так і керівників зокрема варто розглядати як запорука високого рівня етичності медичного закладу. Практика засвідчила, що працівники можуть бути підготовлені через спеціальне навчання та тренінг, що дасть змогу уникати зайвих неприємностей та проблем, досягати більших результатів у колективній праці та отримати злагоду всередині медичного закладу. Тому для керівника як структурної одиниці, а саме відділення, так і медичного закладу в цілому є важливим зробити кожного працівника за зразок етичної поведінки.

Отже, необхідність дотримання етичного кодексу медичного працівника, створення етичних комітетів, які успішно діють в інших країнах, є важливим етапом функціонування медичного закладу. Проте, важливо наголосити, що варто пам'ятати не лише про етику і деонтологію лікаря, але й про етику і деонтологію пацієнта. Поважаючи права та гідність пацієнта, лікарям не варто забувати і про власну гідність, вимагаючи від пацієнтів та їх оточення такого ж ставлення до себе.

Використані джерела

1. Крисько Ж. Л. Медична етика і соціальні проблеми системи охорони здоров'я. *Модернізація менеджменту системи охорони здоров'я в умовах проведення медичної реформи*: матеріали доповідей всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю (Тернопіль – Кам'янець-Подільський, 12-13 грудня 2018 року). ТНЕУ. С. 173-176.
2. Літвак А. І. Управління етичним розвитком персоналу медичної організації. URL: <http://www.mif-ua.com/archive/article/45172>. (дата звернення: 10.10.2020).